

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

II. De Consensu Parentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62672)

ex urgentissima v.g. concilianda vel conservanda pacis causa initur, à gravi culpa excusari cum, Hostiensis in c. cit. pr. & Alex. de Nevo n. 2. verisimilius negant Paludan. in 4. dist. 28. q. 2. art. 1. à n. 8. Sylvester V. Matrimonium §. q. 6. Navarrus Manual. cap. 22. n. 31. Petr. Ledesma de Matrim. q. 43. art. 2. dub. 3. & cit. Palao n. 13. quòd c. Ubi non est cit. Papa utatur gravibus verbis *Districteius inbibemus*, denotantibus serio impositum præceptum vel prohibitionem, per tradita ab Archidiacono in can. *Interdixit* 16. dist. 32. saltem si materia sit gravis, ut cum Suarez Lib. 5. de LL. cap. 3. n. 6. & aliis dictum est Lib. 1. tit. 2. n. 79. Esse autem c. *Ubi non est*. propositi casus materiam gravem, nemo facile inficias ibit; cum impuberum, in quibus generandi potentia ætatis defectum non supplet, conjunctione matrimoniali (eò ipsò; quòd quantum in ipsis est matrimonium contrahere intendant) attentetur Sacramenti invalidi administratio: quæ, quòd illius irreverentiam contineat, extra urgentissimæ necessitatis casum toleranda non est.

ARTICULUS II.

De Consensu Parentum.

SUMMARIUM.

31. Magna Autoritas parentum est in conjugio liberorum :
32. Quæ tamen, his in vitis, non contrahuntur.
33. Licet, in vitis parentibus, valide à liberis ineanantur,
34. De Jure saltem Ecclesiastico moderno :
35. Imò & antiquo.

36. Ad nuptias à parentibus electas liberos, obligari assentientium,
37. Et negantium verior Opinio,
38. De Jure saltem Canonico moderno.
39. Ad consilium tamen parentum requirendum liberi tenentur.
40. Leges Civiles, exheredationem liberorum indignis nubentium permittentes, impugnantur :
41. Et magnâ ratione defenduntur.
42. Non ladunt libertatem matrimonij,
43. Nec Jure questio liberos privant.

Quantumvis parentum, & patris præsertim in contrahendis liberorum conjugii magna semper, eaque fuerit autoritas; ut, quæ sine illorum consensu inita sunt, Civili & Canonico etiam Jure justæ honestæque nuptiæ non censerentur, l. *Nuptia* 18. ff. de Ritu nupt. l. *Nec filium* 12. C. & pr. Instit. de Nuptiis, can. *Videtur*, 35. q. 6. c. *Videtur* 3. *Qui matrim. accus.* & c. 1. hâc Rubr. tanta tamen non fuit; ut libertas omnis liberis adimeretur, & non eorum quoque desideraretur assensus, l. *Filiofamilias* 13. ff. de Sponsal. l. *Non cogitur* 21. ff. de Ritu nupt. can. *Nostrates* 30. q. 5. c. *Unic. pr.* & c. *fin. hâc in 6.* Imò hos contradicentes aut non consentientes matrimonio jungi non potuisse, constat ex l. *Filio*, l. *Nec filium cit.* & can. *sufficiat*. 2. ibi, *Qui, nuptiis jungendorum consensu, Si solus defuerit, cetera frustrantur*, 27. q. 2. cui consonat c. *fin. de Sponsa duor.*

Sicut sine istorum, sic etiam sine parentum consensu inita conjugia irrita esse, Corrasius Lib. 1. *Miscell. cap. 27.* Connanus Lib. 8. cap. 4. n. 6. & veteri quoque Ecclesiæ Jure fuisse, Pontius Lib. 2. de Matrim. cap. 1. n. 5. existimant, & sacris clarè proditum videtur utroque: Civili quidem Jure pr. & l. *Nuptia cit.* & l. *Nuptia* 11.

ptia 11. ff. de Ritu nupt. quos textus præ oculis habuit Clemens III. cum sine consensu parentum secundum Leges nullum matrimonium fieri posse, aseruit c. *Videtur* 3. cit. Ecclesiastico autem can. *Aliter* 30. q. 5. ubi Evaristus Papa, *Aliter*, inquit, *legitimum non sit conjugium, nisi à parentibus &c. Sponsetur, & can. Nostrates* cit. quò relatum Nicolai I. ad Bulgarorum Consulta responsum est, *Nuptialia fœdera consensu eorum, qui hæc contrabunt, & eorum, in quorum potestate sunt, celebrantur.*

- Sed esto, sine illorum consensu inita liberorum conjugia Jure Civili irrita fuisse, Corrasio & Connano concedatur propter *ll. & c. Videtur* cit. quod tamen Cuiacius *Lib. 3. Observat. cap. 5. & Costanus de Sponsal. Tit. de Ritu nupt. n. 101.* negant, ejusmodi nuptias hoc Jure injustas quidem, hoc est, illicitas: at non invalidas fuisse, asserentes: Ecclesiasticò tamen, tam veteri quàm modernò Jure, conjugia solò liberorum consensu inita substituisse; ac proinde consensum parentum ad illorum valorem necessarium non fuisse, contra Pontium *l. cit.* defendunt Covarruvias *p. 2. de Sponsal. cap. 3. §. 8. à n. 1.* Bellarminus *Lib. 1. de Matrim. cap. 19. & 20.* caterique TT. & Canonistæ passim: & de moderno quidem id indubitatum reddidit S. Synodus Tridentina, illos, qui matrimonia à filiis familiaribus, sine parentum consensu contracta, irrita falsò affirmant, anathemate damnans *Sess. 24. cap. 1. pr. de Reformat. Matrim.* De veteri quoque Jure id planum est ex *can. Sufficiat* cit. c. *Cum virum* 12. de Regular. c. *Causa* 6. de Raptoribus, & non obscure colligitur ex c. *Cum locum* 14. c. *Cum apud* 23. c. *Tue* 25. de Spons. & Matrim. quibus textibus de consensu ad matrimonium necessario agitur: & solius id incuntium, nulla autem paterni con-

sensus mentio fit. Ratio non minùs clara quàm solida est; quia matrimonium est aliquid spirituale; cum sit unum ex septem Novæ & Evangelicæ legis Sacramentis, c. *Debitum* 5. de Bigamis & laudatæ S. Synodi *Sess. 7. & Sess. 24. utrobique can. 1.* In spiritualibus autem patria potestas non attenditur, c. *fin. V. fin. de Judiciis, in 6.* eamque ob causam filius invitò patre professionem in Religione, à sede Apostolica approbata, emittere potest, *l. Deo nobis* 56. C. de Episc. & Cleric. c. *Cum virum* cit. &c. à qua, tanquam conjugio spirituali, quando eadem utriusque ratio est, argumentum rectè ducitur ad carnale, arg. c. *Inter* 2. de *Translat. Episc.* Everard. *Legalium argum. loco 33. num. 3.*

Neque in contrarium facit *can. Aliter* cit. quia, sicut ceteræ conditiones at solennitates sic ejus præscripto in nuptiis observandæ, sic etiam eò commendatus parentum consensus necessarius non est ad earum substantiam: sed solummodo; ut in foro externo reputentur legitimæ, hoc est, secundum sanctiones Ecclesiasticas celebratæ: non clandestinæ; talia enim olim etiam, quæ absque parentum vel sanguineorum consensu inita erant, con nubia nuncupata, cum Glossa *in c. fin. de Clandest. despons. V. Clandestina*, Innocent. *in eandem Rubric.* observant Henriquez *Lib. 11. cap. 5. & Gonzalez in c. 1. num. 11.*

Non magis adversantur reliqui *can. cit.* quia etiam iis parentum consensum non ad valorem, sed ad honestatem duntaxat nuptiarum exigi, Gonzalez *ibidem* n. 12. notat. Unde

Dubium oritur, an ergo ad ineunda, 36. quæ parentes volunt, conjugia liberi obligentur, & valeant compelli. Certum est, per se non posse liberos, volentes ingredi Religionem aut vivere in Cœlibatu; quia his

quia his casibus coactio majoris eorum boni impeditiva & injusta foret, Gutierrez de Matrim. cap. 79. n. 17. Per se, inquam; quia per accidens v.g. casu, quò ob deflorationem alicujus puellæ, cui satisfactio pro injuria & damni illati refarcitio exhiberi debet, vel ob gravem necessitatem parentum, qui sublevari aliter non possent, ad matrimonium contrahendum obligarentur, ad hoc eos moderatâ coactione adigi posse, cum cit. Doctore n. 16. concedit Coninck disp. 28. dub. 5. n. 50. & permittit ratio; quia dictis casibus ad matrimonium obligantur Jure Naturali: ad cujus obligationem implendam ita compelli à parentibus possunt, Perez disp. 17. de Matrim. f. 17. n. 6.

Extra hos etiam iisque similes casus ad ea, quæ parentes volunt, conjugia liberos graviter obligari, cum Alexand. de Nevo in c. 1. cit. n. 13. & Navarro Manual. cap. 14. n. 15. docet Bellarminus Lib. 1. de Matrim. cap. 19. permotus auctoritate Hormisdæ Papæ c. 1. cit. ita rescribentis. *Potest autem filium nondum adultum (voluntas cujus discerni non potest) pater, cui vult, matrimonio tradere: & postquam filius pervenerit ad perfectam aetatem, omnino debet hoc adimplere;* verbò enim *Debet* necessitatem ac præceptum imponi, vult Glossa in c. Proposuit 24. V. *Debet, de Appellat. & Clement. 2. V. Debeant, de Sratu Monach.* Nec desideratur ratio; cum enim liberi à parentibus vendi permittantur, l. *fm. C. de Patribus, qui filios &c.* cur non etiam ad nuptias à parentibus electas compelli possint?

37. Sed hoc leve est; quia liberorum, quos in potestate habet, venditio patri, non etiam matri: & solius victus, non etiam alterius necessitatis, v.g. redemptionis causâ, tempore prementis famis & nimix egestatis permixta erat, ut in l. cit.

Bruneman n. 1. observat. Cujusmodi patris, imò & matris necessitas aliâ calamitas, si solò filii matrimonio propulsari queat, eum ad hoc ineundum ex virtute Pietatis obligari & moderatâ coactione compelli posse, inficias non eo, & præter alios facillè concedunt SS. DD. Angelicus ac Seraphicus in 4. dist. 29. ille q. unica. art. 4. iste q. 3. cit. Gutierrez n. 15. & Sanchez Lib. 4. de Matrim. disp. 23. n. 4.

Quare meliùs cum Anchorano in c. 1. cit. n. 4. Panormit. *ibid.* n. 7. Alex. de Nevo n. 13. Sylvestro V. *Lex*, n. 29. Abulensi in 1. Reg. cap. 18. q. 24. & Soto in 4. dist. 27. art. 2. ad n. 1. liberos ad eas, quas parentes volunt, nuptias extra relatos iisque similes casus Jure adstringi, negatur; quòd matrimonium ob suam insolubilitatem inducat perpetuam multisque & gravibus oneribus atque incommodis obnoxiam societatem: quam propriâ potiùs, quàm alienâ voluntate iniri, consentaneum est, ad evitandos tristes atque infelices exitus, quibus obnoxia sæpe sunt matrimonia coacta, c. *Cum locum 14. &c.* *Requisivit 17. de Sponsal. & Matrim.*

Ne autem Resolutioni huic c. 1. cit. 38. textus adverteretur, ejus *V. Debet* non præcepti, sed solius honestatis ac decentiæ debitum denotari, Glossa *V. Eodem & Interpp.* ac DD. alii sat multi volunt apud cit. Sanchez n. 2. Sed hæc eorum expositio non placet; quòd ab ejus verbi significatione propria recedat: & c. cit. à patre contractum matrimonium à filio adimplendum, dicatur *Omnino*, dictione necessitatem absolutam denotante, ut cum Tiraquello in l. *Si unquam 8. C. de Revo. cand. donat. V. Revertatur*, à n. 78. & aliis in c. cit. notant Barbosa n. 6. Caninius n. 27. & Gonzalez n. 6. quorum proinde ille c. cit. filium ad id, quod suo adhuc impuberis nomine pater iniiit, matrimonium ob-

nium obligari, ait, si pubes factus non statim contradicat, juxta dicta n. 11. Isti verò textum illum referunt ad Jus Ecclesiæ antiquum, quod filio pubertatem adepti ab ejusmodi sponsalibus recessum non permittebat sine justa causa, v.g. quòd à puella sibi desponsata abhorreat: sicut hodie puberes à sponsalibus sine aliqua ex causa, *Tit. 1. art. 5.* enumeratis, nequeunt resilire.

39. Hæc tamen non obstant; quò minus liberi, quando matrimonium inire volunt, & ad id cum certa persona ineundum ex justa causa determinati non sunt, à DD. ad parentum aut eorum, qui parentum locò sunt, consilium requirendum obligentur; quòd in re gravi eorum consilium spernere, culpâ non vacet, *citt. Gutierrez cap. 79. n. 20. Sanchez disp. 23. n. 12. & Palao Tract. 28. disp. 2. p. 12. n. 11.* licet hujusmodi consiliu ex justa causa, v.g. cum, quas illi suadent, nuptias sibi minus convenire judicant, sequi non teneantur.

40. Dubium hòc locò & non minus difficilis Resolutionis quàm magni momenti controversia est, an liberi contra parentum justam voluntatem personis indignis nubentes exheredari valeant, iisdem dos negari: prout Legibus Castellanis Valentinsque & Jure etiam nostro Provinciali Landrecht *Tit. 40. art. 9. §. Wurde aber* est constitutum. Hujusmodi certè Leges ac statuta, & secundum ea factam exheredationem dotisque negationem valore destitui, cum Panormit. *in c. 1. de Sponsal. n. 8.* Alex de Nevo *ibid. à n. 23.* Sylvestro *V. Lex. q. 1 §. Navarro Manual. cap. 14. n. 15.* & aliis TT. & JCT. is contendunt Covarruvias *p. 2. de Sponsal. cap. 3. §. 8. n. 5.* Henriquez *Lib. 11. cap. 6. n. 2.* Azor *p. 1. Instit. lib. 5. cap. 25.* Sanchez *Lib. 4. disp. 25. n. 2.* Vasquez *disp. 4. de Matr. cap. 2. n. 14.* Laiman *Lib. 5. p. & cap. 1. n. 15. & Go-*

bat *Experient. Tract. 10. num. 109.*

Moventur primò libertate matrimonii: quam sacri Canones maximam esse volunt, *c. Gemma 29. de Sponsal. & Matr.* ejusmodi autem Statuta politica & in his fundatus exheredationis & jacturæ metus multum diminuunt. Secundò; quòd, cum liberorum, cum quacunque etiam indigna persona contrahentium, matrimonii Ecclesia assistat, eaque contracta rata habeat ac tueatur, illorum propterea facta exhereditatio negatòque dotis & utramque hanc permittentes leges Civiles videantur injustæ. Tertio; quòd, cum de causis matrimonialibus, tanquam spiritualibus, judicialiter cognoscere ac pronuntiare Ecclesiastica, non Secularis sit potestatis, *c. Tuam 3. de Ord. cognit. c. 1. de Sponsal. & Matr. c. Canon. sam 7. Qui filij legit. & Trident. Sess. 24. can. 12.* illius etiam, non istius, sit condere leges ac statuta, concernentia matrimonium inter personas contrahendum; cum, cujus quis in aliqua materia & causa non sortitur forum, etiam legibus ac statutis illam concernentibus non afficiatur, ut *arg. c. fin. de Constitut. in 6. Regula instar tradunt Joan. Andr. in c. Per venerabilem 13. Qui filij legit. Socinus Lib. 4. consil. 79. n. 9. & Fagnanus in c. Utrum 1. de Cognat. Spirit. n. 12.*

Sed non minori ratione leges ac statuta liberorum exheredationem dotisque privationem, quando spretò aut non requisitò parentum consilio & contra rationabilem eorum voluntatem matrimonium cum personis indignis, hoc est, viliibus, & turpitudine vitæ laborantibus inveniunt, parentibus permittentia cum Baldo *in c. Tenor 10. de Sent. & re jud. in fin. Claro §. fin. q. 82. statutò 31. n. 5.* Tholosano *Lib. 9. Syntag. cap. 3. n. 21.* defendunt Sotus *in 4. disp. 29. q. 1. art. 4.* Barth. de Ledesma *de Matrim. dub. 42.*

Petr. Bar-

Petr. Barbosa in l. 1. ff. Solutio matr. p. 4. n. 36. Molina Tract. 2. de f. & f. disp. 176. à n. 14. Rebellus de Oblig. Jusit. p. 2. q. 14. s. 3. Pontius Lib. 2. de Matrim. cap. 1. n. 29. Palao Tract. 28. disp. 2. p. 12. n. 14. Perez disp. 17. de Matrim. s. 17. n. 19. & alii, eò nixi fundamento, quòd ex una, ejusmodi legibus ac statutis nulla injuria fiat Sacramento matrimonii; cum hoc in vitis parentibus in initum valeat: neque spirituali bono Ecclesiæ aut salutis animarum præjudicetur: ex altera verbò parte, magnam utilitatem afferant Reipublicæ, cujus interest nobiles & honestas familias indignis connubiis non maculari, iusta parentum consilia non sperni, tolli occasiones odiorum ac discordiarum, aliorumque minimè levium incommodorum, quæ ex ejusmodi nuptiis ita temerè contractis sæpe oriuntur.

Confirmantur ista primò, paritate cum conditionibus, à fundatoribus apponi solitis Majoratibus ac Primogenituris, & istorum incapaces reddentibus descendentes, si Judæorum vel Sarracenorum sanguine infectis, vilibus aut infamibus, imò etiam si imparibus personis nubant: quarum appositionem, licet iis, de quibus sermo est, statutis simillima sit, iustam esse, plerique concedunt.

Confirmatur secundò; quia matrimonia, quæ liberi contra iustam voluntatè parentum cum personis indignis in familiæ probrum contrahunt, illicita & vetita sunt Jure Ecclesiastico, arg. can. Aliter, can. Nostrates & c. 1. cit. imò Divino & Naturali, liberos obligante; ne in re gravi, præsertim statum & familiam concernente, iustæ parentum voluntati adversentur & contra eam agant, ut nemo facile inficias ibit: actibus autem illicitis & Juribus illis vetitis pœnam imponere non excedit potestatem Principis aut alterius Magistratus Secularis; licet de iis statuere prohiben-

dò vel irritandò non possit; cum in materia aliqua statuere ob defectum potestatis prohibitus, in ea à legitima potestate statuta, subditis eorum transgressoribus pœnam infligendò ac decernendò, multòque magis aliquid Jure indebitum denegandò, valeat corroborare, ex doctrina Glossæ in Clement. Ne Romani 2. pr. V. Tolli, de Elect. Felini in c. 1. de Sponsal. & Matrim. n. 13. & Anchorani Consil. 298.

Neque cum hujusmodi statutis pugnat libertas matrimoniorum; quia ipsis liberorum ad ista aspirantium non tam libertas, quàm istius inconscultus ac temerarius abusus restringitur; cum statuta illa non impediunt, quò minus libere ducant aut nubant dignis & quibus nuptiali fœdere jungi honestè, & sine scandalo aut familiæ probro possunt, ut aliis DD. relatis notat Felinus in c. cit. num. 20.

Neque etiam; quòd causæ Matrimoniales sint Ecclesiasticæ; quia ejusmodi legum ac statutorum conditores neque vendicant sibi jus de iis cognoscendi, neque aliquod nuptiale impedimentum inducunt, sed solummodo Naturali & Positivò, tam Divinò quàm Ecclesiastico, Jure vetitum & Reipublicæ bono ac familiarum splendori noxium libertatis abusum & parentum contemptum plectunt: idque non pœnæ corporis afflictivæ inflictione aut alicujus juris jam quæsti privatione, sed tantum liberalitatis à Natura indebitæ privatione; cum liberis Naturali Jure spectatò debeantur sola alimenta: hæreditas autem Positivò, juxta dicta Lib. 3. Tit. 26. n. 10. à quo proinde indignis potest denegari, ut rectè observant cit. Pontius n. 30. Palao n. 14. & Perez n. 19.

(O) 20

O 2

TITU.